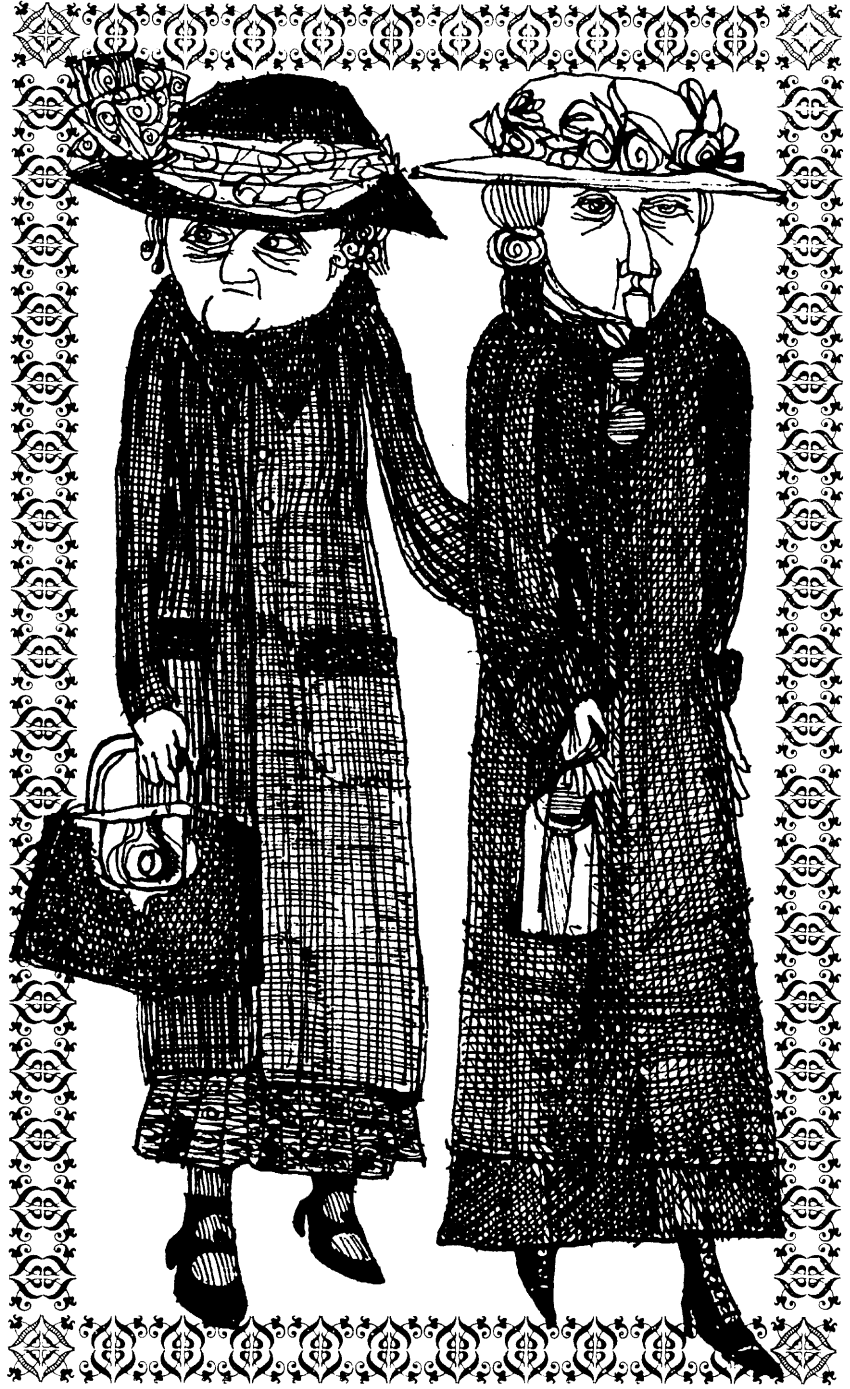

eksponent

nr.2

1964

1kr.

MEN FORELØBIG KAN VI LÆRE LÆRERNE NOGET OM SEXUALITET

Illustration Steen Juhler

RUNDBORDSSAMTALE MELLEMLILLA DAHLERUP RACHEL BÆKLUND HENRIK HOFFMEYER OG TØRK HAXTAUSEN.

— *Hvordan kan det være, at man har reageret så skarpt på Ulla Dahlerups artikel i sidste nr. af eksponent?*

Tørk Haxtausen: Ulla Dahlerups forslag rører ved mandsregimentet. Man er bange for frie kvinder, der kan beskytte sig selv.

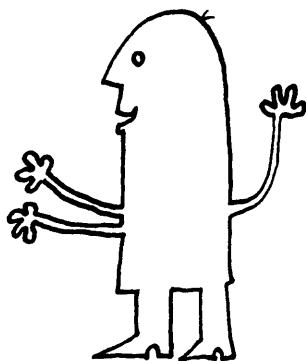
Henrik Hoffmeyer: Gudrun Bruns påstand er den, at det netop er udtryk for mandsregimente, hvis pigerne skal udstyres med pessarer i en tidlig alder, hvorved drengene kan få deres behov, som hun antager pigerne ikke føler på samme måde, tilfredsstillt.

Tørk Haxtausen: Man ønsker, at pigen ikke skal være et kønsvæsen. Derfor opdrager man hende sådan, at hun ikke bliver det. Og derefter postulerer man, at hun ikke er det af naturen.

Henrik Hoffmeyer: Også Ulla Dahlerup og Gudrun Brun påberåber sig naturen. Ulla Dahlerup skriver, at naturen er det primære, som samfundet må rette sig efter. Gudrun Brun skriver, at pigerne skal have lov til at følge deres egen natur. For mig at se er al den snak om natur meningsløs. Der findes ikke naturlige mennesker. Mennesket er altid civiliseret, kultiveret og moralsk, og det, vi kan diskutere, er vores større eller mindre tilfredsstillelse med den kultur, civilisation og moral, vi har. Jeg vil gå så vidt som til at påstå, at victorianismen og hele den puritanske, asketiske og kvindesexuali-

tetsformægtende holdning, som den var udtryk for, sikkert har været en historisk nødvendighed under den industrielle revolution. Nu tror jeg iøvrigt, at den måtte kunne fungere varmere og mere menneskeligt i praksis dengang end det stive hylster, vi har fået overleveret i form af en tom cliché.

Ulla Dahlerup: Det er klart, at tidligere måtte det være anderledes. Pigen kunne ikke beskytte sig. I det øjeblik hun indledte et sexuel forhold, måtte hun regne med at blive gravid. Men når vi piger nu har fået muligheder for at realisere en større sexuel frihed, må det hele naturligvis vende en gang. Lad os tagesituationen helt konkret. Idag foregår der tusinder af legale og illegale aborter. Hvor mange

DER FINDES IKKE
NATURLIGE MENNESKER

piger er ikke blevet sterile på grund af sæbevandsindsprøjtninger og udskrabninger, foretaget af selv kyndige læger. Hvor mange uønskede ægteskaber indgås ikke, hvor ungen ligger og er et nervebundet efter ganske kort tid. Og antallet af de unge ugifte mødre er stigende. Efter min mening har vi en så grel situation, at det er på højeste tid, at der bliver gjort noget — og hvorfor ikke i skolen? Som Rachel Bæklund har skrevet i Ekstrabladet, har en ung pige ofte ingen mulighed for at få et pessar. Hun skal tigge sig til retten til at beskytte sig selv mod graviditet. En dreng kan trække et kondom i en automat.

Henrik Hoffmeyer: Så slemt er det ikke. De fleste læger er indstillet på at hjælpe gifte som ugifte, gamle som unge med pessartilpasning. Jeg tror derimod nok, at der er del, som skammer sig, eller er for flove til at gå derop, hvor de i virkeligheden godt kunne få hjælp.

Rachel Bæklund: Pigerne under 18 år kan ikke lide at gå til sygekasselægen, fordi han kender deres familie, og så går det videre til forældrene.

Henrik Hoffmeyer: Lægen har tavshedspligt.

Rachel Bæklund: Pigen vil alligevel frygte det. Og mange læger vil ikke hjælpe, fordi de føler, at de blander sig i forældrenes opdragelse. Det er meget almindeligt.

Henrik Hoffmeyer: Jeg tror ikke, at skolelægen vil vise sig at være den rette. Hos ham vil det blive endnu mere klinik-agtigt end hos den praktiserende læge, som i øvrigt vil være positivt indstillet. Men når det drejer sig om en ikke 18-årig, hvor det personretslige forhold er det, at forældrene har ansvaret for vedkommendes handlinger, vil lægen høre, om forældrene er indforstået. Hvis de ikke er det, bør han respektere det. Han vil så prøve at finde ud af, om det er noget vedkommende har engageret sig i helt personligt. Hvis hun ikke er under pres eller lign., vil han give hende det. Og så er der jo osse klinikker. Foreningen for Familieplanlægning og Mødrehjælpen, der har åbent over hele landet.

Rachel Bæklund: Hvad siger Mødrehjælpen hvis en pige under 18 år kommer og vil have et pessar uden forældrenes tilladelse?

Henrik Hoffmeyer: Det samme som den praktiserende læge.

Har du husket at tegne abonnement på eksponent?

Hvis du vil være sikker på at få bladet, er det klogt at gøre det. Og så sparer du 1 kr. Indbetal 5,00 kr. på giro 126028, og du får Eksponent sendt med posten.

Næste nummer af Eksponent udkommer omkring d. 10. december.

eksponent
udkommer 6 gange om året
Løssalgspris 1,00 kr.

RACHEL BÆKLUND er journalist ved Ekstrabladet

RACHEL BÆKLUND er journalist ved Ekstrabladet og vil ikke oplyse andet om sig selv.

ULLA DAHLERUP har skrevet et par romaner, en masse artikler og sidst deltaget heftigt i "pessardebatten" i egenskab af ophav til denne.

TØRK HAXTHAUSEN er en af vore lovende filminstruktører. Har skrevet nogle noveller og en digtsamling. Er leder af Karoline Mølkepops underholdnings- og nyhedstjeneste.

HENRIK HOFFMEYER er overlæge ved Mødrehjælpen i København. Rejsende i sex-oplysning. Har skrevet et par bøger til samme brug.

Rachel Bæklund: Den situation kommer drengene ikke ud for.

Tørk Haxtausen: Der er en anden forskel. Det, Ulla Dahlerup foreslår, er simpelt hen, at dette bliver en fuldstændig rutinesag, noget der behandles på samleband ligesom en koppevaccination, noget man bare skal have overstået. Det geniale ved Ulla Dahlerups forslag er, at vi her indfører en rent klinisk affære på et tidligt tidspunkt og derved løftes det hele ud af den sædvanlige generethedsatmosfære. Det bliver simpelt hen noget, som bare finder sted, nogen som gøres uden videre.

Rachel Bæklund: Af pigen?

Ulla Dahlerup: Ja, af pigen.

Rachel Bæklund: Jeg kan ikke forstå, at det bare skal være pigen. I mange forhold vil det være mest hensigtsmæssigt, at drengen sørger for prævention.

Ulla Dahlerup: Resultatet af den praksis ser vi i et vist antal uønskede børn. I øvrigt må det snart være på tide, at pigen tager ansvaret for sig selv.

Tørk Haxtausen: Rachel Bæklund, har De tænkt over, hvor vanvittig genert en ung mand er de første par gange.

Rachel Bæklund: Er den unge pige mindre genert?

Tørk Haxtausen: Hun kan sætte pessaret op mange, mange timer inden. Inden hun går hjemmefra.

Rachel Bæklund: Så er der bare det, at pigen ved ikke, hvornår det kan ske, hun får brug for det.

Tørk Haxtausen: Netop derfor skal det være en automatisk handling, inden hun går hjemmefra.

Rachel Bæklund: Og en dreng, der møder en pige, der har sit pessar på plads, vil sige: Nå, er hun af den slags!

Ulla Dahlerup: Det er jo den moralopfattelse, vi skal væk fra ved at gøre det naturligt og almindeligt.

Henrik Hoffmeyer: Op til 16-17 års alderen er det i virkeligheden meget få piger her i landet, for hvem det ikke ville være at gøre vold på deres natur.

Ulla Dahlerup: De mener gøre vold på hendes opdragelse!

Henrik Hoffmeyer: Vi skal da heller ikke gøre vold på hendes opdragelse. Det gør vi hverken den eller hende bedre af.

— Hvis der alligevel bliver gjort vold på hendes „natur“ ved, at hun „kastes“ ud i seksuelle forhold?

Henrik Hoffmeyer: Så er sagen klar, men det er der heller ikke så mange, der gør. Men jeg synes også, at hvis hun vil, skal hun have adgang til at få et pessar. Detskal være oplyst i skolen, at når det bliver aktuelt ...

Rachel Bæklund: Netop, når det bliver aktuelt.

Ulla Dahlerup: Jeg har aldrig sagt andet. Når hun føler, at det er rigtigt for hende, så

skal hun have lov, og det uanset, hvad forældre, læger og lærerstanden mener.

Henrik Hoffmeyer: Helt i orden, men det drejer sig faktisk kun om de færreste. Og så må man også huske på, at sådan noget er afbalanceret. Når vi laver propaganda forstyrrer vi en balance i samfundet. Også De, Ulla Dahlerup, påvirker denne balance, når de propagerer for de unge, og pressen bakker dem op på en skæv måde. Så går der ligesom en begejstringsrus gennem mange grupper af unge.

Ulla Dahlerup: Er vi ikke enige om, at der må gives mere oplysning?

Henrik Hoffmeyer: Vi kan godt være enige om, at skolen skal give den oplysning, og det står jo også i vejledningen at det kan gives.

Ulla Dahlerup: Er det så ikke „kan“, der skal forandres til „skal“?

Rachel Bæklund: Vi kan ikke tvinge lærerne.

ANNONCE

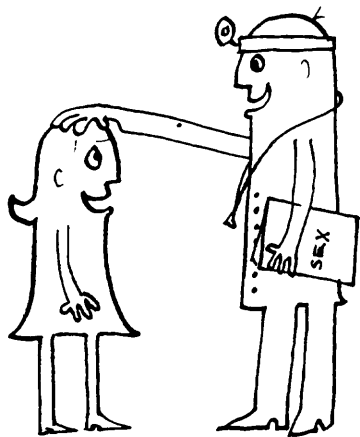
ABIS PESSARER i alle de forskellige størrelser til de af lægen opgivne mål fås i vores særlige kvindeafdelinger. Verdens mest udsøgte kvaliteter.

ABIS KONDOMER - Hvert enkelt styk omhyggeligt afkontrolleret, elektronprøvet og deodoriseret. Enhver ABIS - bruger er altid fuldkommen sikker. Hvis alle brugte ABIS ville børnebegrænsningsspørgsmålet, svangerskabsafbrydelsesproblemet og kønssygdomsbekæmpelsen IKKE eksistere mere. Så sikkert er ABIS-systemernes resultat. Skriv efter vore interessante kataloger.

ABIS, Dyrkøb 7, Kbhvn. K. Aut for-
handlere:
Frederikssundsvej 27, Peter Fabers-
gade 5, Toftegårds Alle 24.

Henrik Hoffmeyer: Nej, man kan ikkettvinge en skolelærer ude på landet, for hvem det er en fuldkommen unaturlig ting, til at give sexualundervisning.

Ulla Dahlerup: Det er også derfor, det skal være lægen, der er på afstand af eleverne og iøvrigt har en faglig viden.

Henrik Hoffmeyer: Han er i mange tilfælde endnu mindre pædagog. Vi kan ikke fra idag til imorgen revolutionere verden på dette område. Det må tage sin tid. Men jeg synes nok, at ministeriet kunne gøre noget mere. Man kunne holde kurser for lærerne. Sexualundervisningen bør integreres på sin naturlige plads i dansk, historie, naturhistorie, geografi, biologi og gerne gennem undervisning i alm. hygiejne, hvorved skolelægen også kommer ind i billedet. Det er uhyre vigtigt at placere sexualiteten i sin sammenhæng.

Tørk Haxtausen: Ja, i stedet for at delegere den til et separat område, en forlystelsespark. Den kan give os løsningen på himmelgåden og hvad som helst, men dagliglivet er der stadigvæk.

Henrik Hoffmeyer: Det vigtigste er først at lære lærerne noget om sexualitet, de ved simpelt hen for lidt.

— Vil det sige, at alle lærebøger, både for seminarier og universiteter, for grundskole og gymnasium, skal omskrives?

Henrik Hoffmeyer: Vi befinder os i en overgangstid.....

Ulla Dahlerup: Og må vi så ikke råt og brutalt have råd til denne overgangstid, evt. betale den med, at nogle grupper løber løbsk. Piger har altid måttet betale for den herskende kønsmoral — i øjeblikket koster den uønskede børn, tvangsægteskaber eller fosterlig.

Henrik Hoffmeyer: Den betales af i små renter. Vi får ikke gennemført nogen pludselig revolution.

Rachel Bæklund: Vi må passe på, at vi ikke kommer til at foretage nye magtovergreb, når vi reformerer det gamle.

Ulla Dahlerup: Jeg vil da hellere end gerne trække mit forslag tilbage, hvis der var nogen, der ville komme med et bedre. Jeg har prøvet at være konstruktiv i stedet for bare at kritisere.

Rachel Bæklund: Der kommer ikke nogen med et meget bedre forslag. Det er et sådant forslag som Deres, Ulla Dahlerup, der sætter udviklingen i gang, fordi det får folk til at tale om tingene.

Ulla Dahlerup: Vi har snart talt os selv ihjel.

Henrik Hoffmeyer: Vi er skam nået et par skridt videre, mens vi har snakket. Der skete det for to år siden, at Danske Kvinders Nationalråd og Mødrehjælpen i fællesskab gik til statsministeren og sagde: „Det kan ikke fortsætte. Vi vil ikke ekspedere aborter og aborter år efter år. Vi vil ikke se et stigende antal unge blive gravide og tvunget ind i ægteskaber. Der må gøres noget.“ Og statsministeren tog dog et initiativ og skaffede en masse penge til en undersøgelse, så vi kan få at vide, hvordan det gøres klogest og varsommost. Og jeg må sige, at jeg har været forbløffet, når jeg, og det har jeg gjort tit, har deltaget i et forældremøde på en skole. Jeg synes, at der hos forældrene er en udbredt velvilje for, at børnene lærer noget om prævention, samt at der hos de lokale læger og på klinikker er mulighed for personlig vejledning. Men somme tider er det også sådan, at forældrene stikker hovedet i busken, og tror, at skolen kan klare det hele. Det er det, vi ser i Mødrehjælpen. At hjemmene svigter.

Ulla Dahlerup: Kan vi ikke være enige om, at der altid vil være hjem, der vil være disharmoniske og svigte, og at der derfor må være steder, hvor man kan gå hen og få noget at vide?

Henrik Hoffmeyer: Vi er helt enige i dette.

Et anonymt brev

Normalt offentliggør vi ikke anonyme breve. Men i dette tilfælde kan det være gavnligt. Brevet er typisk for 90 pct. af anonyme breve, og det kunne tyde på, at indsenderne inderst inde aner, at nedrigheden behersker dem. Men tro ikke, at de meninger, der kommer frem i anonyme breve, er noget yderst sjældent. Der findes stadig forældre, som bliver panikslagne, når datteren ikke arter sig efter deres planer, og så mister de besindelsen mere eller mindre.

„Jeg tillader mig herved at bemærke, at forsiden af bladet den 18. december angående Ulla Dahlerups beskidte forslag ville det have klædt bladet at undgå. Aldrig har De bragt et så uappetitligt referat. At det har rystet både læger og forældre, kan jeg så godt forstå. Var hun min datter, ville jeg med største kraft

trække hver en klud af hende og piske så længe, der endnu var en trævl hud på hende — inden jeg for stedse smed hende ud af hjemmet. De havde hun inderligt forfjnt, det abnorme hundyr.

Men at den slags kan blive udsendt i TV er endnu mere uforståeligt.

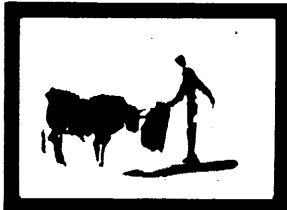
I stedet for at lære børnene noget de har brug for i livet, bliver den skønneste ungdom kun besudlet med seksualundervisning. At forældre ikke gør oprør imod det, kan jeg ikke forstå. Sover de da helt fra deres ansvar?“ (Forkortet af red.)

O. A.

EKSTRABLADET

Fredag 20. december 1963

NYHED! TOROS y TOREROS

4 Picasso reproduktioner for 18.— kroner

Minerva Reproduktioner har udvalgt disse 4 billeder fra et af Pablo Picassos hovedværker, cyklusen Toros y Toreros. Billederne er samlet i et omslag, som De får tilsendt portofrit og med fuld returret. De behøver blot at udfylde og indsende kuponen. De betaler først, når De har sikret Dem, at reproduktionerne virkelig passer i Deres hjem, til Deres samling — eller den. De vil glæde med gaven. Forlang også vort katalog med over 60 farvegengivelser af gamle og nye mesterværker — en Minerva Reproduktion kan også være en god julegave!

m minerva reproduktioner
Vestergade 20, København K
Tlf. MI 4914 - 4944

Klostergade 5, Aarhus C
Tlf. 2 49 44

Indsend kuponen til
MINERVA REPRODUKTIONER,
Vestergade 20, København K.
Send venligst, portofrit og med fuld returret:

Picasso-serien: Toros y Toreros Format 42 x 30 cm
Katalog Format 30 x 42 cm

Navn

Gade/Vej

By